

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

Телеф. Рекламі: 29-41.
Друкарні: 29-26.
—
В СПРАВІ ОГолошень
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЙ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИШІРНИКА
20 сот.

Львів, 21. серпня 1928.

Пацифістичні й мілітарні настрої та намагання вартуються як приплив і відплив моря. А між ними скриваються елементи бурі, довшої хуртовини. Без сумніву, що перевага мілітарних тенденцій викликає враження, що всі пацифістичні заходи є лише фальшивою й підступною грою на ошукання противника. Це загально відчувається, і тому не дивно, що воєнна справа зростає, що вона стає нашою.

„Бера. Тагібял“ поміщує з нагоди легіонерського свята у Вільні статтю свого спеціального коре-

Воєнна психологія не лише істину, але й постійно зростає, поширюється, охоплюючи всю Європу. Коли вона не набирає ознак паніки, то тільки тому, що європейське громадянство при звичало до неї, що вона є складовою частиною повсякденного періоду. Вона психічно підготувала воєнну базу, основу для нормального сприймання війни. Та чи скорше чи пізніше, чи може навіть аж за кілька десятків літ прийдеться нам потрапити в круті воєнної хуртовини, але про це безсумнісно було би говорити, бо в нинішніх складних часах й умовах важче бути пророком, як колисьбудь давніше.

І далі він запевняє, що минулого року збіжжя зібрано майже стільки, скільки позаторіч. Оскільки лихо в тому, що потреба на збіжжя в Союзі без краю поширилась, і ми цього року змін хліба на 118 мільйонів більше, ніж торік". І тут Косьор починає нарікати на допущені партією помилки щодо селянства. Ці помилки довели до того, що частина селянства мусіла шукати собі збіжжя по містах, що дуже збільшило його витрати з державних фондів. Хлібна білшшовицька політика довели, на його думку, також до того, що збіжжя стало в Союзі надзвичайним продуктом, "з тому частішеюшим продуктом, з тому частішеюшим продуктом". Загусто злібом годували копей". Загальний висновок Косьора щодо причини збіжжової кризи той, що сільське господарство зосереджалося з спойною розв'язкою збільшення продукції, білшшовицька економіка.

(Доповідь генерального секретаря КП(б)У Косьора.)

Шківність П. полягає, наприклад, у тому, що Косюк, як це й значить спеціально поставленому для контролю над комуністичною партією України вищому урядникові московської комуністичної ерархії, уявляла потрібне порушити цілий ряд критичних заходів, які були в самій більшовицькій партії, і з притиском зазначити, що всі ці заходи є несправедливими. Означе його спростувати випадки так, що з них ми можемо зробити висновок, що ці заходи є несправедливими.

Бачимо з цього, що хоч Носвор з початку і заперує, наче існувала загальна криза радянського господарства то кінеш кінеш таки

Ісправді, більшовицькі статистичні органи підрахували, що перед війною в бушій Росії щороку виїздило на ринок 1400 мільйонів пудів хліба. З цих 1400 мільйонів пудів збіжжя коло 700 мільйонів пудів вивозили за кордон. 280 мільйонів пудів збіжжя давало поміщицьке господарство, 650 мільйонів пудів давали заможні селяни (куркулі) і приблизно 360 мільйонів пудів давали середняцькі та бідняцькі верстви селянства. На загальне перед революцією в Росії було 16 мільйонів господарств, а тепер в Радянському Союзі є коло 20 мільйонів господарств. Це, очевидно, мусить впливати на збіжжівий бізнес. Поміщицьку землю частини поділено між селяни, а частини організовано на ній славесні більшовицькі „радспі" і „колективні господарства". Одне ці „соціалістичні" більшовицькі господарства дають на ринок збіжжя по одному підрахунок 50, а по другим — 34 мільйонів пудів, але з цієї невеличкої кількості до рук держави доходить лише 14 мільйонів пудів. Заможні селяни, наслідком більшов, політики, замість 650 мільйонів пудів збіжжя дають лише 120 мільйонів, а решта селянства збільшила товарність збіжжя лише на 60 мільйонів пудів, не значить, замість передвоєнних 360 мільйонів пудів дає приблизно 420 мільйонів пудів. З цього всього виходить, що збіжжя на ринку в цілому Радянському Союзі є і мусить бути два рази менше, ніж було перед війною.

Однак, таке недостатнє постачання збіжжя на ринок існувало також давніше. А криза постанала, як нарешті отверто признається Косьор, наслідком цілого ряду помилок. Ось важливі з них: Місто постачає замало товарів для села, ціни на збіжжя занадто малі, апарат заготовки збіжжя працює кепсько. До цього селянство зменшує засів зерна. Висновок Косьора такий:

З цього всього треба зробити той основний висновок, що далі провадити роботу надзвичайними законами вже не можна. Ми повинні, безумовно, зрешті всіма надзвичайними метод, та зрешті все можливе, щоб перейти до нормального товарного обороту. Наше головне завдання — зміцнити зв'язок з селянством. Основне завдання, що перед нами стоїть, як довгочасне завдання, це

зміцнити наше зернове господарство. Тут треба сказати, що ми повинні будемо аспірно допомогти індивідуальному господарству в розвитку його зернового господарства!"

Ось так, як бачимо, після всіх застережень Косьор кінцевим висновком договорився до цього самого, до чого договорився і Рикор, а саме до того, що більшовицькі мусять тепер всіма способами дбати за розвиток індивідуального сільського господарства. Інша річ, чи вони будуть у стані це завдання виконати. — одно дуже важне місце. А саме, він констатує, що цього року збір продовольчих культур буде менший, ніж торік; крім того, урожай переважно буде на школі Союзу, а не на Україні; на Україні, де озимина, особливо в степовій смузі, загинула, перед більшовиками стоїть першорядне завдання, звідки й як достарчити селянству потрібного йому на засів збіжжя.

Нова школа — новий здобуток!

Перша українська промислова школа середнього типу.

У повозбудованим поверсі на партерній домі при вул. Драгоша ч. 17 — побіч гімназії СС. Василянок — буде міститися від вересня п. р. перша й єдина у Польщі українська середня промислова (фахова, заводська) школа. Завданням цієї школи буде теоретичне й практичне приготування дітяк до самостійної праці в промислових і торговельних заведеннях. До школи будуть приймати дітяк у віці від 14 літ зі середнім українським 4-х клас середньої загально-образованої школи (гімназії) або 7 клас всеукраїнської школи.

Наука буде тривати три роки. У вересні цього року буде отворена перша класка. При школі є інтернат. В цій школі будуть учини скли з університетською освітою, — і з відпочинком фаховими іспитами. Кінцевою на школу вдалося добути СС. Василянкам з великим трудом. Біля заснування першої й нас того роду школи потрудилися найбільше професора монастиря СС. Василянок м. Марта Лесняк, що на тому місці слід з признанням підписати.

Щодо рівня теоретичної науки то ця школа буде відповісти менше більше 4, 5 і 6 класам неугуманістичної або математично-природничої загально-образу-

ючої школи (гімназії) — або 4, 5 і 6 класам ліцеальних — то є так званих пазбудові ліцею.

Більша частина годин в цій середній фаховій школі буде посвятила практичній науці. Теоретичні предмети навчання як: релігія, українська мова, польська мова, наука про громадянство, історія, господарська географія, промислова рахунковість, хімізмольогія й основні деширації, геометричний рисунок, хемія життя, товарознавство, гігієна, чума мола, рисунок, ругання й спіл займуть в I, II і III класах по 30 годин на тиждень, а в практичних заняттях як жіноче кравецтво, крій та шиття біла займуть в I і II класах по 22 години навчання тижнево, а в III класі 24 години тижнево.

Теоретичні предмети навчання — головне так звани релігія а передовсім рисунок будуть припоровані до практичної науки. Практичні предмети навчання як жіноче кравецтво, крій і шиття біла будуть у потребі поширювані на інші практичні науки як модиярство, наука про домашнє господарство, огородництво, торговельні науки і т. д. і т. п. Шкільна бібліотека і кабінети будуть заоснащені в творчій прикладного мистецтва загаль, а в творчій українського мистецтва окрема. В школі буде звертатись пильну увагу на вивчення гарного народнього жіночого строю на всіх просторах української землі. В тій цілі буде заснований при школі відпочинковий музей.

З цієї середньої фахової школи будуть виходити кравчині, модиярки, домашні господині, і т. п., що будуть мати доволі високе теоретичне й практичне фахове освітлення, а передовсім впроваджені на науковій основі естетичний смак, що при жіночих убраннях грає таку велику та першорядну роль.

Часи ампліються. Нам треба освітленого жіноцтва а середнім та й з високою університетським теоретичним освітленням, але треба ще більше жіноцтва бодай а середнім теоретично-практичним то є фаховим освітленням. Наші суєдні відбувають виші фахові студії у польських школах, головню в Варшаві, а деякі їдуть на вищі фахові студії за границю до Парижа, Лондону і т. д. та вернувши до краю займають відповідальні становища директорок, а то й візантирок фахових шкіл. Нашому жіноцтву кожде треба приворонитися під оглядом фахового освітлення до обставин і духа часу.

Часи ідилічного й романтичного життя минули безповоротно. Життя стає щораз більше твердим і неможливим. Край-

ня гора вже й нам уміти лізати, на життя практично по американськи!

При теперішніх життєвих обставинах годі їм вже лізати вогню, бо то бовте тепер у житті пощада, той тиня — Треба їм інших не тільки дозвинути але й перелізати. Тому слід запуснути наші пам'ятки по можливості як найшвидше до першої української середньої промислової (фахової) школи у Львові!

Таняковський Йосиф.

З камінної доби.

До чого доходить емігрантська пенсія?

В Відгороді, головному осередку російської монархічної еміграції, почав з дням 19. серпня виходити поганацький органчик „Царовій Вістник". Назначив себе „директором народного движенья", а його адиплов метом: „догосподарстві Престола Православного Царя-Самодержца". Замість будучого самодержца, „догосподарстві" дома Романових" цей орган прикрашує портрет торішнього митрополита Антонія Храповицького, що благословляє „роботу на востановлені Престола Православного Царя-Самодержца".

В тому ж „благословляючому" тисел „митрополитів Києвський і Галицький" на передовому місці поміщує „святительское благословеніє", в якому розпрацьовується з усіма западниками і конституційниками. На їх адресу й на адресу конституцій ми наводять чотиривірш:

„Конституцію ми згу-
Під Європи перемемь.
Поведомь Царя ть отибу,
А народь опять скуемь".

Для рішоплемінної, розквітної за величавому просторі Росії адиплов приголом формою управління є самодержавство. Старий Рим адоволявся республікою тоді, як простягався лише на Апеннінському острові. Колиж захвиці цілі держави на слоді і піддаї, то проголосив самодержавних імператорів. Колиж рамська імперія обидла увесь тодішній світ то імператора проголосив Богом.

От тиня мусить бути і в Росії, а який мусить царювати цар-самодержець.

По лінії цього „благословляння" їдуть усі, великими падіння підправляють статі і замінити. Про царя-самодержца — мовлять — балакати по всій Росії. Селянство ніби то мріє о „народномь Царі, Царі-Осаободителі" — а одним застереженням: щоб лише землі не відібрали. Робітники приймають лише так

О. Д. ІОСИФ ЗАСТИРЕЦЬ.

Як обновили митрополічу катедральну церкву св. Юра у Львові.

(Докінчення.)

II.

Найкращим при тій будівлі є портал. Чудово розложені двері до церкви, над ними прегарний балюкон, по боках дві кольосальні статуї св. Василя й Івана Золотоустого, а в горі статуя св. Юра, що на коні вбиває потвору. Щодо обох тих святих, то з уваги на їх розмір не знаю, чи і яки їх обновили, хоч належало, бо дуже псується той камінь. Але щодо св. Юра, то вважаю це за найкращу статую у Львові. Перевисшає вона пам'ятник Івана Собіського а конем, що є за коротким, опертий на хвості, і то також, при чім Іздець-король, як кажуть знавці, зроблений в моменті, коли кожний Іздець в такій позі спав за коня... Модель статуї св. Юра бачив я в митрополічій палаті за кардинала Себратовича. Знавця і мещенця мистецтва, теперішній митрополит, певно зберігав його і саме після нього належало віддати ту незвичайну статую в бронзі або в олові.

Немалу для ока підлогу в церкві а плит, як дивні старі тротуари, належало замінити на білу або біло-синю мармурову, а це піднесе оптично височину внутрішньої церкви. Церква не має іконостаса. Можна

його доповнити між стовбуром від царських воріт і бічним, до котрих прикріплені ліконовські двері, але так, щоб по кожнім боці було тільки одно полотно, а святі зноснені по однім образі шораз вище. Великий простір, отвертий над царськими воротами, не заслонював би гарних різьб і малюнків за вітарем роботи артиста Долинського. Та образ за вітарем, що представляє Ісуса Христа, як він проповідає, разить позою руки, а ще більше тих, що в горі незручно „штуковані", бо полотно під образ було за мале. Можна б остаточно в те місце вмістити яку дерев'яну барокову окрасу, але це багато не допоможе. Надавсь тут новий образ якого доброго нашого маляра.

Всіх ангелів під стовбурами при царських воротах вгорі належить подивитися. Це архитвори з чудовими рухами тіла, мускулатурою, окрасою лиця і построю. Царські ворота з ліконовськими, хоч не мають образів Благовіщення чи евангелістів — це дуже гарний барок-рококо. Прегарною є частина з мітровою стійкою і підставою, що дуже гармоніюють і млілі для ока. Проповідальниця є дуже зручно збудована; вона філіста, мало вистаюча і має дуже гарні статуї евангелістів (найкращий св. Іван — якби міжво-жіночий тип), але є перекладана, бо має коло 20-усіх осіб-ангелів крім образів-різьб. Барок й гатині і під сподом, але вола з довгими вушками й вибадушеними очима треба замінити якимсь меншим, крашним. Він, зяється мені, не

походить з руки різбяр-творця всіх інших різьб, але дороблений мабуть пізніше. Вхід на цей амвон зроблений в мурі стовпа, що піддержує тут склепіння і баню. Він ослабле його. (В Метиславонім храмі у Володимирі череа це звалося у 18. ст. склепіння, але тут архітект храму дав вхід з каменя).

При другим аналогічним стовпі, проти тої проповідниці, приміщено велику статую папи Пія IX., що сидить на троні. Робив її Тадій Влодницький і висунав за багато на церкву, багато більшу, як ціла проповідальниця, тому вона заслонює вид до вітара і псує красу й висоту церкви. Матеріял лихий (гіпс), до того пообпадали пальці і видно дріт зі середини. Барок під тронном гірший і не відповідає аналогічно барокові зпід проповідальниці. Радив би зняти ту статую і зложити її в музей, де й ліпше зберігалася, а краса церкви тільки після того збільшиться.

Інші масивні муровані стовбурі та стіни при вході до церкви мають портрети всіх дивніських митрополитів. Робив їх один ремісник чи не за крилошанина канцлера чи пароху Готеровського, надуживши його довіря. Рубав він немилосердно ті мурі і зложив на верх мало вистаючі (чи не альбастрові?) обрамлення до портретів, але преноганої роботи. Всі портрети потріскали і мало на них видно обличчя митрополитів, хоч вони дуже недовіди. Треба дати їм плоскорізьби в мармурі або полотні, а ті обрамлення може який спеціаліст по-

правив і бодай трохи достроїв до стилю церкви. Не радив би а виймати їх, бо вони, як сказав я, є глибоко в мурі. Портрети митрополитів обох Сембратовичів і Куїловського нема.

З бічних вітарів є найкращі: перший ліворуч від дверей, а частині й Матері Божої Теребовельської. Інші незамітні, а вгорі гіршої роботи, особливо різьбарської.

Про дальші подробиці не згадую тут задля недостатчї місця. Знаємо, що колись ексц. митрополит почав тепер обнови, то вона була би адипною і адипною для пам'яті тих митрополитів і з того роду, котрі вміли, видно, знайти творця плянів тої величавої свитині. Завначу ще тільки, що внутрішній церкві повинні малюватися на ясно; вікна повинні лізати так, як вони є, щоб давали багато погідного світла (чого не дають вітражі). А щодо моєї гадки про відлявання статуй і барокових ліхтарів, в кінці зга. олові, — що піднесло красу будівлі і її вартість, — то не лякаюсь, бо міді і бронзу є подостатком по церквах (зі старих церковних ліхтарів, пазуків, розбитих дзвонів і т. д.), а таксамо олова, якого є багато і по друкарнях. А в тім люди пожертвують радо на захлик зі св. Юра, а таксамо поплдиб жертви а деканатів і дієцезій.

Пам'ятаймо, що мистецтво й обнова його — то образ пітнзму й сили нації в даній хвилі і її живучості!

